

TEBLİĞ

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:

ATIKTAN TÜRETİLMİŞ YAKIT, EK YAKIT VE

ALTERNATİF HAMMADDE TEBLİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, atıkların alternatif hammadde olarak kullanılması, atıktan türetilmiş yakıt hazırlanması ve bu hazırlama tesislerinde bulunması gereken asgari şartlara ilişkin teknik, idari ve uyulması gereken genel kurallar ile atıktan türetilmiş yakıt kullanımı ve beraber yakma tesislerinde ek yakıt olarak kullanılacak atıklara ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, Ek-4 atık listesinde ilgili sütunda yer alan;

- a) Atıktan türetilmiş yakıt hazırlanması ve bu yakıtı hazırlayacak tesislerin teknik ve idari gereksinimlerini,
- b) Atıktan türetilmiş yakıt kullanım şartlarını,
- c) Atıkların beraber yakma tesislerinde ek yakıt olarak kullanım şartlarını,
- ç) Atıkların alternatif hammadde olarak proseste kullanımına ilişkin şartları,

kapsar.

(2) Biyokütlelin ek yakıt olarak beraber yakma tesislerinde kullanılması bu Tebliğ kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ;

- a) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 8 inci, 11 inci ve 13 üncü maddesine,
- b) 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine,
- c) 5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesine,
- ç) 6/10/2010 tarihli ve 27721 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmeliğe,
- d) 21/1/2010 tarihli ve 2010/190 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Tehlikeli Maddeler İçin Yaptırılacak Sorumluluk Sigortaları Hakkında Karara,

dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Alternatif hammadde: Bir tesisin faaliyeti neticesinde oluşan, mineral özellikleri dolayısıyla çimento fabrikalarındaki tesislerde hammaddeye katkı olarak kullanılabilir özellikteki atığı,

b) Atıktan türetilmiş yakıt (ATY): Ek-3'te verilen özelliklere uygun, maddesel geri dönüşümü ekonomik olmayan ambalaj atıkları, belediye atıkları ve sanayiden kaynaklanan atıklardan üretilen yakma veya beraber yakma tesislerinde kullanılabilen atıktan türetilmiş yakıtı,

c) Atıktan türetilmiş yakıt bilgi formu (ATYBF): ATY'nin fiziksel ve kimyasal özelliklerini, saklama, depolama gibi koşullarını gösteren bilgi formunu,

ç) ATY üreticisi: Ek-1'de verilen özelliklere uygun atıklardan üretilen yakma veya beraber yakma tesislerinde kullanılabilen atıktan türetilmiş yakıtı hazırlayan gerçek ve/veya tüzel kişiyi,

d) Atık üreticisi: Faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işleme, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek ve/veya tüzel kişiyi,

e) Atık yağı: Orijinal kullanım amacına uygun olmayan kullanılmış motor yağı, şanzıman yağı, yağlama yağları, türbin yağı ya da hidrolik yağlar gibi sentetik yağlayıcılar, sanayi yağları ya da madeni yağları,

f) AYİY: Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmeliği,

g) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

ğ) Belediye atıkları: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik Ek-IV atık listesinin 20 nci bölümünde tanımlanan ve yönetiminden belediyenin sorumlu olduğu, evlerden kaynaklanan ya da içerik veya yapısal olarak benzer olan ticari, endüstriyel ve kurumsal atıkları,

h) Beraber yakma tesisi: Ana gayesi enerji üretimi veya ürün imal etmek olan, atıkları alternatif veya ek yakıt olarak kullanan veya atığı termal olarak bertaraf eden, atık kabul ünitesi, geçici depolama birimi, ön işlem ünitesi, atık besleme ve hava ikmal sistemleri, kazan, baca gazı arıtım üniteleri, yakma sonucu oluşan kalıntıların geçici depolama ve atıksuların arıtılması için tesis içinde yer alan üniteler, baca, yakma işlemlerini kontrol etmek, yakma şartlarını kaydetmek, izlemek için kullanılan ölçüm cihazları ve sistemler de dahil olmak üzere, beraber yakma tesisinde yer alan bütün üniteleri kapsayan her türlü tesisi (ancak beraber yakma işlemi ürün veya enerji üretimi değil de atıkların termal olarak bertarafını hedefliyorsa yakma tesisi olarak kabul edilir),

ı) Biyokütle: Ahşap koruyucuları tatbik edilmiş veya kaplama işlemine bağlı olarak halojenli organik birleşikler ihtiva eden ve bu tür atıkları içeren özellikle inşaat ve yıkımdan kaynaklanan ahşap atıklar hariç olmak üzere, ihtiva ettiği enerjiyi kazanmak için yakıt olarak kullanılabilen tarım veya ormancılıktan sağlanan bitkisel bir maddenin kendisini, tamamı ya da bir kısmından elde edilen tarım ve ormancılık kaynaklı bitkisel atıkları, gıda işleme sanayiinden kaynaklanan bitkisel atıkları, ham kağıt hamuru üretiminden kaynaklanan bitkisel atıkları, şişe mantarını ve ahşap atıklarını,

i) Çevre lisansı: 29/4/2009 tarihli ve 27214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelikte düzenlenen lisansı,

j) ÇKAGİLHY: Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmeliği,

k) Ek yakıt: Ek-4 listesinin ilgili sütununda yer alan, beraber yakma tesislerine ATY dışında alternatif yakıt

olarak ayrı kabul edebilecek atıkları,

l) Entegre tesis: Aynı adreste, aynı firmaya ait birden fazla tesisin işletildiği faaliyetleri,

m) İl müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,

n) Kullanıcı: ATY ve/veya atıkları ek yakıt olarak kullanan çimento fabrikaları, termik santraller, kireç üretim fırınları, demir çelik ve benzeri beraber yakma, yakma ve atıktan enerji üretim tesislerini,

o) Kurumsal akademik rapor: Tesisin, projesi ve şartnamesine uygun olarak yapıldığını ve prosesini gösteren, akademik olarak değerlendirilmesi yapılan ve üniversitelerin ilgili bölümlerince hazırlanan bölüm, dekanlık veya rektörlük tarafından onaylanmış teknik raporu,

ö) OSB: Organize sanayi bölgelerini,

p) Otomatik besleme sistemi: Otomasyon sistemi ile kontrollü olarak termal prosese belirlenen miktarlarda ATY ve/veya ek yakıt beslemesini sağlayan düzenli atık besleme sistemini,

r) SKHKKY: 3/7/2009 tarihli ve 27277 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğini,

s) TAKY: 14/3/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğini,

ş) Taşıyıcı: Yurt içi ve yurt dışında atıkların taşınması işleminin tümünü veya bir bölümünü gerçekleştiren atık taşıma lisansı olan ya da atık taşıma lisansından muaf olan gerçek ve/veya tüzel kişileri,

t) Ulusal Atık Taşıma Formu (UATF): Üretici ve taşıyıcı tarafından ortak doldurulacak, üretim noktasından atık bertaraf tesisine kadar kayıt ve beyanları içeren, TAKY Ek-9’da yer alan formları,

u) Yakma tesisi: AYİY’de belirtilen tanıma uygun veya anma ısıl gücünün %40’tan fazlasını atıktan elde eden tesisleri,

ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) ATY üretimi, ve kullanımı ile ek yakıt ve/veya alternatif hammadde kullanımında insan sağlığına ve çevreye risk oluşturmayacak şekilde gerekli tedbirler alınır.

(2) ATY ve ek yakıtın muhtevastaki enerji ve mineral miktarı, yakıtın termal prosese optimum beslenme işlemine imkân verecek şekilde olur.

(3) ATY, ek yakıt ve alternatif hammaddenin fiziksel biçimi, güvenli ve uygun bir şekilde taşıma ve stoklamaya uygun olması zorunludur.

(4) ATY ve ek yakıtın fiziksel biçimi besleme sistemine uygun boyutta olması zorunludur.

(5) Çimento fabrikaları, termik santraller ve demir çelik fabrikaları haricinde, ATY ve ek yakıt kullanacak diğer tesisler, çevre izin ve lisans sürecine başlamadan önce proses ve gaz arıtım sistemlerinin uygunluğu için

Bakanlıktan görüş alırlar.

(6) ATY ve ek yakıt kullanan tesisler, AYİY hükümleri ile bu Tebliğin altıncı bölümünde verilen teknik usullere uymak zorundadır.

(7) Beraber yakma tesislerinde, atık yağ, sıvı yakıt atıkları, ömrünü tamamlamış lastikler, kurutulmuş arıtmaçamurları ve alternatif hammaddeler hariç olmak üzere, atık besleme miktarının bir takvim yılı içerisinde 5000 ton/yıl ve üzerinde olması durumunda ATY kullanılması zorunludur.

(8) ATY hazırlama tesisleri ve kullanıcıları ile ek yakıt kullanıcıları, Çevre Lisansı almak zorundadır.

(9) Alternatif hammadde kullanacak tesisler çevre lisansından muaf olup, Bakanlıkça kayıt altına alınır.

(10) ATY hazırlama ve alternatif hammadde kullanacak tesislerde SKHKKY hükümlerine uyulur.

(11) ATY hazırlayan ve kullanan ile ek yakıt ve alternatif hammadde kullanan tesislerde 22 nci maddede görev ve sorumlulukları tanımlanan 21/11/2008 tarih ve 27061 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre Denetimi Yönetmeliğinde tanımlanan çevre görevlisinin haricinde tesiste sürekli olarak istihdam edilecek mesul mühendisin bulunması zorunludur.

(12) ATY kullanıcıları ve beraber yakma tesislerinde atık yağ, sıvı yakıt atıkları ve ömrünü tamamlamış lastik ve alternatif hammaddeler hariç olmak üzere atık besleme miktarının bir takvim yılı içerisinde 1500 ton/yıl ve üzerinde olması durumunda otomatik besleme sisteminin kurulması gerekir. Otomatik besleme sistemi kurması gereken tesis için son bir yıl içerisinde fiilen kullandığı ATY ve/veya ek yakıt miktarı dikkate alınır.

(13) ATY hazırlama tesislerine atık kabulü aşamasında yapılan doğrulama testleri doğrultusunda atık kabul edilir. İşlenemeyecek nitelikteki ve Ek-1’deki özelliklere haiz olmayan atıklar tesise kabul edilmez.

(14) ATY hazırlayan, kullanan, ek yakıt kullanan ve alternatif hammadde kullanacak olan tesislerin faaliyeti sonucunda oluşacak atıklar ile bakiye atıkları ilgili mevzuat hükümleri kapsamında değerlendirilir.

(15) Hâlihazırda kurulu ATY ve ek yakıt yakabilecek tesislerin bu Tebliğ hükümlerine uygun şekilde ATY veya ek yakıt kullanımları, 3/10/2013 tarihli ve 28784 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği gereğince kapasite artışı olarak değerlendirilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ATY Üretimi ve Kullanımı

ATY hazırlanması ve kullanımına ilişkin genel ilkeler

MADDE 6 – (1) ATY’nin fiziksel ve kimyasal kalitesi, kullanıldığı termal prosesin ve proses sonucu üretilen malzemenin kalitesini güvence altına alacak gereksinimleri karşılar.

(2) ATY hazırlanmasında, tehlike oluşturmayacak şekilde birbirleriyle reaksiyona girmeyecek atıkların kullanılması esastır. Bu atıklara ilişkin kılavuzlar Bakanlıkça yayımlanır.

(3) ATY, kullanıcıya, termal prosese ve kullanılan atıkların türüne bağlı olarak Ek-3’te verilen teknik özelliklere uygun şekilde hazırlanır.

(4) ATY hazırlama tesislerine patlayıcı ve radyoaktif atıkların kabul edilmesine izin verilmez. Bu tesisler, atıkların türüne göre uygun bir şekilde hazırlanmasını sağlayacak işletim ve donatıma sahip olmak zorundadır.

(5) Başka bir mevzuatla yönetimi düzenlenmiş ve geri kazanımına izin verilmeyen atıklar, ATY tesislerine

kabul edilemez.

(6) ATY hazırlama tesisleri, çevre lisansı başvurusu ve yenileme aşamasında işletme planlarını hazırlamakla ve Bakanlığa sunmakla yükümlüdürler. İşletme planında değişiklik gerektiren hallerde işletme planı değişiklikten itibaren bir ay içerisinde revize edilerek Bakanlığa sunulur.

(7) ATY kullanacak tesislerin, emisyon ölçümlerinde AYİY’de verilen ilgili emisyon sınır değerlerine uyulur.

(8) ATY hazırlayan tesislerin hazırladıkları ATY tehlikelilik özelliğine bakılmaksızın sadece belediye atıklarından üretiliyorsa “19 12 10 – Atıktan türetilmiş yakıt” atık kodu ile sınıflandırılır. ATY’nin, belediye atığı ile tehlikeli ve/veya tehlikesiz atığın karıştırılması veya sadece tehlikeli ve/veya tehlikesiz atıktan üretilmesi halinde, hazırlanan ATY “19 12 11* – Atıkların mekanik işlenmesinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren diğer atıklar (karışık malzemeler dahil) (M)” atık kodu ile sınıflandırılır. ATY’nin sevkiyatı sırasında ATYBF kullanılır.

(9) ATY hazırlayan ve kullanan tesisler, hazırlanan ve kullanılan ATY bilgilerini Bakanlığın çevrimiçi kütlenge sistemine girmekle yükümlüdür.

(10) SKHKKY’de tanımlanan biyokütle ATY hazırlanmasında bu Tebliğ hükümlerine uygun olarak kullanılabilir.

ATY hazırlama tesisi teknik özellikleri

MADDE 7 – (1) ATY hazırlama tesislerinde;

- a) Giriş, depolama ve çalışma kısımları,
  - b) Yangın söndürme sistemleri,
  - c) Konveyör ve taşıyıcı bantların/sistemleri, hazne ve kapların temizlenmesi için temizleme sistemleri,
  - ç) Taşan ve dökülen atıkların toplanması için yeterli absorban,
  - d) Nötralizan,
- bulunur.

(2) Tesise kabul edilecek atık içeriğinde radyoaktif madde bulunup bulunmadığının tespiti maksadıyla tesis girişinde radyasyon ölçüm paneli bulunur.

(3) Herhangi bir kaza halinde derhal müdahale edilebilmesi için bunkerler hariç olmak üzere ünitelerin yer üstüne tesisi zorunludur. Sızıntı suyu kaçağının olabileceği tesis bölgelerinde, sızıntı suyunun yer altına sızması ve etrafındaki toprağı kirletmemesi için gerekli sızdırmazlık tedbirleri alınır.

(4) ATY hazırlama tesislerinin aşağıda sıralanan genel şartları sağlaması zorunludur:

a) Atık türü ve kapasitesine bağlı olmakla beraber bir ATY tesisinin atık işlemede kullanılacak toplam kapalı alanı 1000 m²’den az olamaz. Tesis olarak kullanılacak binanın, tek katlı ve bina yüksekliğinin en az 5 m olması ve TS EN 206-1’de tanımlanan zararlı kimyasal ortam çevresel etkisine maruz beton karışımı ve özellikleri için önerilen sınır değerlerde hava sürükleyici katkı en az C30/37 yüksek durabiliteli beton kullanılması zorunludur. Binanın taban yüzeyi en az 25 cm beton ve tutuşmaz malzemeden yapılır. Beton üzerinde geçirimsiz malzeme kullanılır.

b) ATY tesisinde, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan düzenleyici işlemlere uygun olarak iç ortam hava kalitesini sağlayacak gerekli tedbirler alınır. Havalandırma sistemi, uçucu bileşikler, yanma sonucu ortaya çıkabilecek kirleticiler, mikroorganizma ve alerjenlerin,

ortama verilecek emisyonların ve kokunun temizlenmesini sağlayacak şekilde kurulması esastır.

c) Bağımsız iki kapalı alan arasındaki mesafenin asgari 3 m olması zorunludur. Aynı kapalı alan içerisinde yer alacak farklı faaliyetleri barındıran ünitelerin, birbiri ile fiziki irtibat olmayacak şekilde yapılandırılması gerekir. İki faaliyet alanı TS EN 206-1'de tanımlanan zararlı kimyasal ortam çevresel etkisine maruz beton karışımı ve özellikleri için önerilen sınır değerlerde hava sürükleyici katkı en az C30/37 yüksek durabiliteli en az 15 cm kalınlık, 5 m yükseklikte, beton ve tutuşmaz malzemedan yapılmış ara bölme ile ayrılmış olması şartı aranır.

ç) ATY hazırlama tesisi olarak kullanılacak binanın, yangının dışarıdan binaya girmesini engelleyici uygun bir havalandırma sistemi ile elektrik kaçağı ve yıldırıma karşı topraklama sistemine sahip olması zorunludur.

d) Tesis etrafı yetkisi olmayan insanların tesise girişlerinin engellenmesini sağlayacak şekilde en az 2 m yüksekliğinde çit veya duvarla tamamen çevrilerek izole edilir. Giriş noktası sadece yetkili personelin denetiminde açık tutulur. Entegre tesislerde ATY hazırlama tesislerinin kurulması durumunda bu şart aranmaz.

e) ATY tesislerine yakın alanlar kolaylıkla yanabilen bitkilerden arındırılır ve/veya gerekli tedbirler alınır.

f) Tesis alanı, yangın gibi acil durumlarda tesis içi birimlere müdahale için gereken tüm araçların kolayca erişilebileceği şekilde düzenlenir. Atık işlemede kullanılacak kapalı alanlarda acil durum araçlarınınca kullanılacak, birbirinden mümkün olduğu kadar uzağa yerleştirilmiş asgari iki giriş kapısı bulunur.

g) Tesis girişi, açık ve kapalı alanlar da dâhil olmak üzere tüm birimlerde işaretlemeler ve etiketlemeler standartlara uygun olarak yapılır. Ayrıca ilgili yerlere uygulama talimatları ve uyarı levhaları asılır.

ğ) Elektrik ve mekanik altyapısı, gazların patlama riski, yanıcı sıvıların ve paslandırıcı/aşındırıcı atıkların bulunması göz önüne alınarak standartlara uygun olarak düzenlenir. Elektrik malzemesinin statik ısınma ve çalışması sonucu çıkardığı ark ortamı nedeniyle meydana gelebilecek tehlikeleri engellemek için elektrik tesisatında alev sızdırmazlık (patlatmazlık/ex-proof) malzemesi kullanılması zorunludur.

(5) ATY hazırlama tesisleri her yıl Hazine Müsteşarlığınca belirlenen tarife ve talimat doğrultusunda mali sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdür.

(6) Entegre atık bertaraf tesisi içinde yer alan ATY hazırlama tesisleri ile Organize Sanayi Bölgelerinde OSB yönetimi tarafından münhasıran veya başka bir tüzel veya gerçek kişilik ile ortaklaşa kurulan ATY hazırlama tesisleri hariç, ATY hazırlama tesislerinin mülkiyetinin tesisi işleten gerçek veya tüzel kişiye ait veya en az 5 yıl süre ile kiralanmış olması ve en az 3 yıl süre ile işletilmesi zorunludur.

(7) Bu Tebliğ kapsamında yürütülen faaliyetler, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında yer alan ilgili hükümlere uygun olmak zorundadır.

(8) ATY hazırlama tesisinde oluşan sıvı atıklar hariç olmak üzere yıkama ve benzeri faaliyetlerden kaynaklanan atık sular ayrı olarak toplanır ve ilgili mevzuatta yer alan sınır değerleri sağlayacak şekilde arıtılır. Bunkerde faaliyet esnasında oluşan sıvı atıklar ise geri devir yapılabilir.

(9) ATY hazırlama tesislerinin çalışma kısımlarında; aşağıda sıralanan asgari teknik donanıma sahip olması zorunludur:

a) Tesise gelen atığın üretim öncesi depolanması ve tasnif edilmesi için 11 inci maddede belirtilen teknik özelliklere sahip kapalı bir stok sahası,

b) Çalışma ortamında kıvılcım tespit cihazı, herhangi bir patlamaya karşı kullanılacak azot duşlama sistemi veya muadili cihazlar,

c) Hazırlanacak ATY'de kullanılacak atığın özelliğine göre Ek-2'de verilen ekipmanlar.

(10) ATY hazırlama tesisinde aşağıdaki ek hizmet birimlerinin bulunması zorunludur:

- a) Kantar ve atık kabul bölümü,
- b) Araç parkı,
- c) Kabul edeceği atıkların doğrulama analizini yapabilecek donanıma sahip laboratuvar,
- ç) Tekerlek yıkama ünitesi,
- d) İdari bina,
- e) Atıksu arıtma tesisi.

(11) Atıksu arıtma tesisi bulunmayan ATY hazırlama tesisleri 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı ResmîGazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak atıksu altyapı tesisi bulunan yörelerde kanalizasyon sistemine bağlantı esaslarına uyulması şartıyla bağlantı iznini alır.

ATY temel özellikleri

MADDE 8 – (1) ATY hazırlama tesisleri Ek-1’de belirtilen özelliklere haiz Ek-4’te ilgili sütuna karşılık gelen atık kodlarındaki atıkları ATY hazırlanmasında kullanabilirler.

(2) ATY Ek-3’te verilen özelliklere uygun olacak şekilde hazırlanır.

(3) ATY hazırlayan tesislerin hazırladıkları yakıtın özelliklerini gösterir analizleri tesis bünyesinde kurulu bulunan laboratuvarında veya Bakanlıktan yeterlik almış laboratuvarlarda gerçekleştirmesi gerekmektedir. Analiz sonucu doğrultusunda Ek-5’te formatı verilen ATYBF hazırlamakla yükümlüdür. ATYBF, her menü değişikliğinde veya beslenen atık karakterizasyonunda değişiklik olması halinde yenilenir.

Atık kabul kriterleri

MADDE 9 – (1) ATY hazırlama tesislerinde, tesis lisansında belirtilen atıkların haricinde atık kabul edilmez. Dökme halinde gelen atıklar hariç düzgün şekilde ambalajlanmamış, tehlikeli atıklar için lisanslı araçla taşınmamışve/veya ilgili mevzuat gereğince UATF düzenlenmesi gereken atıklar için form düzenlenmeden gelen atıklar tesise kabul edilemez. ATY hazırlama tesisine atık kabulünden önce atıkların bileşimi ile ilgili bilgi atık üreticisi tarafından sağlanır.

(2) ATY hazırlama tesisine kabul edilecek atıkların kimyasal içerikleri ve fiziksel özelliklerine ilişkin doğrulama testlerinin tesiste bulunacak laboratuvarında yapılması zorunludur.

(3) Atıkların analizinde Ek-1’de yer alan parametrelere uygunluğun yanı sıra aşağıdaki özellikler belirlenir:

- a) Atığın kaynağı ve atık kodu,
- b) Atığın net kalori değeri,
- c) Kül miktarı,
- ç) Su miktarı,
- d) Uçucu madde miktarı,

e) pH değeri.

(4) Kabul edilecek atıkların, ATY hazırlama tesisi bünyesindeki veya Bakanlıktan yeterlik almış laboratuvarlarca yapılacak analizler ile üçüncü fıkradaki özellikler ve Ek-1 'de yer alan parametrelere uygunluğu belgelenir.

Atığın boşaltma ve yükleme işlemleri

MADDE 10 – (1) Boşaltma ve yükleme alanında zeminde uygun eğimler oluşturulması bu alandaki yağmur suları ile yükleme ve boşaltma işlemleri sırasındaki dökülmeye karşı alanın çevresinde sızdırmaz taşıma kanalları ve alanın büyüklüğüne uygun kapasitede sızdırmaz toplama çukuru bulunması zorunludur.

(2) Boşaltma ve yükleme alanı, boşaltma ve yüklemenin güvenli yapılmasına imkân sağlayacak şekilde donatılır.

(3) Boşaltma ve yükleme alanı, tesis içinde depo alanına kolay erişilebilecek şekilde planlanır.

Atık stok sahası özellikleri

MADDE 11 – (1) Alanın taban yüzeyi, TS EN 206-1 'de tanımlanan zararlı kimyasal ortam çevresel etkisine maruz beton karışımı ve özellikleri için önerilen sınır değerlerde hava sürtükleyici katkı en az C30/37 yüksek durabilite en az 25 cm beton ve tutuşmaz malzemeden yapılır. Beton üzerinde geçirimsiz malzeme kullanılır. Dökülmelere karşı önlem alınır. Tabanda atığın kanalizasyon veya yüzey suyuyla temas etmesini engelleyecek ayrı toplama mekanizması geliştirilir. Sadece yangın söndürme sırasında kullanılan suyun kontrollü tahliye edileceği drenaj noktalarına izin verilir.

(2) Sıvı atıklar IBC gibi uygun ambalajlarda depolanmıyor ise, bu tür atıkların depolanmasına olanak sağlayacak tank çiftliği oluşturulur ve güvenlik havuzları ile donatılır. Kurulacak tank çiftlikleri için TS 4943 standardı ile belirlenen esaslara uyulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Atıkların Ek Yakıt Olarak Kullanımı

Atıkların ek yakıt olarak kullanımına ilişkin genel ilkeler

MADDE 12 – (1) Beraber yakma tesislerinde, atık yağ, sıvı yakıt atıkları, ömrünü tamamlamış lastikler ve kurutulmuş arıtma çamurları hariç olmak üzere, atık besleme miktarının bir takvim yılı içerisinde 5000 ton/yılın altında olması durumunda ek yakıt kullanılabilir.

(2) Ek yakıt kullanacak tesisler sadece Ek-4'te ek yakıt sütununa karşılık gelen atıkları ek yakıt olarak tesislerine kabul edebilirler. Arıtma çamurlarının ek yakıt olarak kullanılabilmesi için en fazla % 25 nem içerecek şekilde kurutulmuş halde tesise gelmesi ya da tesiste kurutma ünitesinin bulunması zorunludur.

(3) Ek yakıt kullanacak tesislerin atık kabul kriterleri kabul edecekleri atıkların kimyasal içerikleri ve fiziksel özelliklerine ilişkin doğrulama testlerinin tesiste bulunacak laboratuvarda yapılması zorunludur.

(4) Atıkların analizinde aşağıdaki kimyasal içerikleri ve fiziksel özellikleri dikkate alınır:

a) Atığın kaynağı ve atık kodu,

b) Atığın net kalori değeri,

c) Kül miktarı,

- c) Su miktarı,
- d) Uçucu madde miktarı,
- e) Klor içeriği.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Alternatif Hammadde Kullanımı

Alternatif hammadde kullanımına ilişkin genel ilkeler

MADDE 13 – (1) Alternatif hammadde kullanacak tesisler, Bakanlığa bu Tebliğin 14 üncü maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler ile başvuru yaparak, alternatif hammadde kullanımı için onay almakla ve Bakanlığa kayıt olmakla yükümlüdür.

(2) Alternatif hammadde kullanacak tesisler Ek-4’te belirtilen atık kodları ile tanımlanan atıkları alternatif hammadde olarak alabilirler.

(3) Atıklarını alternatif hammadde kullanımı amacıyla Bakanlıktan onay almış tesislere verecek işletmeler, atık beyan formunu her yıl takip eden yılın en geç Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait bilgileri içerecek şekilde Bakanlığa hazırlanan çevrimiçi programı kullanarak doldurmak, onaylamak, çıktısını almak ve beş yıl boyunca bir nüshasını saklamakla yükümlüdür.

Başvuru işlemlerinde sunulacak bilgi ve belgeler

MADDE 14 – (1) Alternatif hammadde kullanacak tesislerin, başvuru işlemlerinde aşağıdaki bilgi ve belgeleri sunmaları zorunludur:

- a) Alternatif hammaddenin üreticisi olan tesisin iletişim bilgileri, tesise ilişkin proses, atığın prosesin hangi aşamasından kaynaklandığı, miktarı ve atık kodu.
- b) Alternatif hammadde olarak tesise kabul edilecek atıkların fiziksel ve kimyasal özelliklerini gösterir analiz raporu.
- c) Alternatif hammadde kullanacak tesislerin proseslerine ilişkin bilgileri ve prosesin alternatif hammadde kullanımına uygun olduğunu gösterir kurumsal akademik rapor.
- ç) Alternatif hammaddenin prosesin hangi aşamasında ve ne amaçla kullanılacağı.

ALTINCI BÖLÜM

ATY ve Ek Yakıt Kullanımına Yönelik Teknik Usuller

Deneme yakması

MADDE 15 – (1) Deneme yakması AYİY 8 inci maddesi kriterlerine göre yapılır.

(2) Tesis işleticisi deneme yakmasına başlamadan önce, deneme yakması planını hazırlar ve Bakanlık onayına sunar. Deneme yakması planı Bakanlıkça onaylanmadan deneme yakması başlatılamaz.

Güvenirlilik aralığı değeri

MADDE 16 – (1) Beraber yakma tesislerinde hava kirleticilerine ilişkin ölçümler AYİY Ek-3’e uygun olarak

yürütülür. AYİY Ek-3 bölümünde yer alan ölçüm tekniklerine ilişkin parametreler bazında % 95 güven aralığı değerleri ayrı ayrı belirlenmiş olup, sürekli bazda ölçüm yapan cihazların TS EN 15267-3 ve TS EN 14181 standardına uygun olması gerekmektedir.

(2) Sonuçların doğrulanması sırasında kullanılacak güvenilirlik aralığı değerlerinin hesaplama yöntemi aşağıdaki gibidir:

- a) DD: Düzeltilmiş değer (mg/Nm³).
- b) BD: Bacada ölçülen değer (mg/Nm³).
- c) GA: AYİY Ek-3 Güvenirlik Aralığı Değeri.
- ç) $DD = BD - (BD * GA/100)$.

(3) Düzeltilmiş değer AYİY Ek-2’de verilen sınır değerinin altında ise ölçülen değer uygun, sınır değerinin üzerinde ise ölçülen değer uygunsuz olarak nitelendirilir. Elde edilen sonuçlar AYİY kapsamında değerlendirilir.

Muafiyet koşulları

MADDE 17 – (1) Sürekli ölçüm muafiyeti; yakma veya beraber yakma tesisinde, işletici HCl, HF ve SO₂ maddelerinin emisyonlarının belirtilen emisyon limit değerlerinden hiçbir şart altında daha yüksek olmayacağı kanıtlanması halinde, Bakanlıkça, sürekli ölçüm yerine AYİY 15 inci maddesinin (c) bendinde belirtilen şekilde periyodik ölçümlere müsaade edilir. Sürekli ölçüm muafiyeti almak için 3 ay süre ile bacada sürekli ölçüm yapılması ve sonuçların Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Sürekli ölçümler sırasında temin edilebildiği sürece atıkların ek yakıt olarak kullanılmalari esastır. Ancak atıkların sürenin tamamında daha önce lisanslandırılan oranda temin edilmesinin zorluğu dikkate alınmakla birlikte asgari 2 tam gün boyunca lisanslandırılan oranda atık beslemesi yapılması gerekmektedir. Rapor içerisinde, ölçüm süresi boyunca atıkların besleme tarihleri ile yarım saatlik ortalama değerler halinde bulunmalıdır. Ölçüm sonuçları ham, %10 O₂’ye göre düzeltilmiş ve standartlaştırılmış olarak AYİY EK-3’de belirtilen güven aralığı değerleri çıkartılmış halde ayrı ayrı verilmelidir.

(2) Sınır değer Muafiyetleri;

a) AYİY Ek-2’de herhangi bir sınır değer belirlenmemiş parametreler için SKHKKY’de belirtilen ilgili sınır değerler uygulanacaktır.

b) Beraber yakma tesislerinde SO₂ ve TOK emisyon konsantrasyonlarının belirlenen sınır değerleri aşmasının, atık yakmadan değil de kullanılan yakıttan kaynaklandığı emisyon ölçümleri ile belgelenir ise Bakanlıkça tesis bazında muafiyet getirilir. Bu durumda, emisyonların karşılaştırılması maksadıyla yakıt ve yakıt+atık besleme durumları için ayrı ayrı emisyon ölçümü yapılır. Ölçümler, atıklar kullanılırken ve kullanılmazken yarımşar saatlik ortalamaları temsil edecek şekilde toplam 8’er saat boyunca yapılmalıdır. Atıklar, 8 saati tamamlayacak şekilde farklı günlerde de kullanılabilir. Atıklar kullanılırken ve kullanılmazken tespit edilen emisyon değerlerinin, ATY veya ek yakıt kullanımından kaynaklı olarak;

1) Arttığı tespit edilirse, atık kullanılmazken tespit edilen değer + AYİY’de ilgili parametre için belirtilen sınır değerinin toplamı sınır değer olarak uygulanır,

2) Artmadığı tespit edilirse, SKHKKY’de belirlenen sınır değerler uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Acil Durum ve Güvenlik Önlemleri

Yangın teşhisi/algılanması ve söndürme

MADDE 18 – (1) Otomatik yangın teşhis ve söndürme sistemlerinin yanında, taşınabilir yangın söndürücülerin de mevcut olması ve periyodik bakımlarının yapılarak her zaman kullanıma hazır bulundurulması zorunludur.

(2) İnşaat ve işletme esnasında yangın teşhis ve söndürme sistemlerinin yetkili bir kurum tarafından uygunluğunun düzenli bir şekilde kontrol edildiğine dair belgeler Bakanlığa ibraz edilecek şekilde saklanır.

(3) Tesisler acil durum yönetim planlarını hazırlayarak, işletme planları ile birlikte Bakanlığa sunacaktır.

(4) ATY hazırlama tesislerinde, yangın teşhisi ve algılanması durumunda bölümler arası kapıların otomatik olarak kapanacağı ve yangının sıçramasının önleneceği şekilde kapıların ve pencerelerin kendiliğinden kapanacağı sistemin kurulması esastır.

Yangın söndürme sırasında kullanılan suyun ve dökülmüş atığın toplanması

MADDE 19 – (1) Depolanan/stoklanan atığın depolanma şekline, ambalajının tipine ve depolanan/stoklanan atık miktarına bağlı olarak yangın söndürücülerin bulundurulması ve toprak, yeraltı suyu ve yüzeysel suyun kirlenmesini önlemek için ayrı bir toplama sisteminin kurulması zorunludur. Birbiriyle reaksiyona girebilecek atıklar için yangın söndürücüler ve dökülmüş atıklara ait toplama sistemleri ayrı tutulur. Toplama sistemi en büyük depo alanına göre boyutlandırılır.

(2) Tesiste dökülen atıkları absorbe etmek üzere kullanılacak maddeler/malzemeler yeterli miktarlarda bulundurulur. Dökülmüş atıkların uzaklaştırılmasına ilişkin talimatnameler depolama alanına asılır. Bu talimatnameler, aşağıdaki bilgileri kapsar:

- a) Döküntüyü temizlemekle sorumlu kişiler ile her bir durum için alınacak emniyet tedbirleri,
- b) Dökülen atığın yayılmasını engelleyecek absorbanlara ilişkin bilgiler ile kullanım şekli,
- c) Depo bölümünün havalandırma sıklığı,
- ç) Dökülen atık ve kullanılan absorbanların uzaklaştırılma yöntemleri.

(3) Atığın tesis içerisinde toprak kirliliği oluşturması durumunda 8/6/2010 tarihli ve 27605 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik kapsamında gerekli iş ve işlemler yapılır.

Toplu koruma, hijyen, ilk yardım ve kişisel koruma

MADDE 20 – (1) Tesisin yükleme, boşaltma, çalışma alanlarındaki çalışanların sağlık ve güvenliklerinin öncelikle toplu koruma önlemleriyle korunması esastır.

(2) Tesiste çalışanların toplu koruma yöntemlerinin uygulanmasıyla önlenemeyen risklerden korunması maksadıyla en az aşağıdaki uygun kişisel koruyucu donanımlara sahip olmaları ve bunları doğru şekilde kullanmalarına sağlanır:

- a) Solunum sistemi koruyucuları,
- b) Göz ve yüz koruyucuları,
- c) El ve kol koruyucuları,

- c) Ayak ve bacak koruyucuları,
- d) Vücut koruyucuları, gövde ve karın bölgesi koruyucular.

(3) Tesiste çalışanların kişisel korunma aletlerini ve kirli giysilerini bırakabilecekleri, ellerini yıkayabilecekleri ve duş alabilecekleri bir oda tahsis edilir.

(4) Tesiste içerisinde her bir birimde göz duşu ve lavabo bulundurulur. Tesis alanına mümkün olduğu kadar yakın bir ilk yardım birimi kurulur.

- (5) Acil durum planlarının hazırlanması zorunludur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Lisans ve Tesisin İşletilmesi ile İlgili Hükümler

Çevre izin ve lisansı

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğin Üçüncü ve Dördüncü Bölümünde yer alan asgari teknik donanıma sahip tesisler,Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında çevre lisansı almak zorundadır.

(2) Entegre tesislerde Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında entegre lisans almak zorundadır.

Mesul mühendisin görev ve sorumlulukları

MADDE 22 – (1) ATY hazırlayan ve kullanan, ek yakıt ve alternatif hammadde kullanan tesislerin işletmesinde çalışan mesul mühendis;

- a) Tesise, çevre lisansında kodları belirtilen atıkların haricinde atık kabul edilmemesini sağlamak/sağlatmakla,
- b) İlgili mevzuat gereği lisanslı araçla taşınması gereken atıkları, taşıma lisansı olmayan araçlarla sevkiyatında tesise kabul edilmemesini sağlamak/sağlatmakla,
- c) Tesise gelen atıkların analizini yapmak/yaptırmakla,
- ç) İşletme esnasında çalışan personelin baret, kulaklık, toz maskesi gibi koruyucu malzeme kullanmasını sağlamakla,
- d) Tesisin risk taşıyan bölümlerinde çalışan personelin her türlü güvenliğini sağlamak/sağlatmakla,
- e) Bu bölümlere izinsiz olarak ve yetkili kişilerin dışında girişlerin önlenmesini sağlamak/sağlatmakla,
- f) Yangın söndürme araçlarının düzenli olarak kontrolünün yapılması, dolu ve boş olarak ayrı depolanmasını, kolaylıkla görülebilecek yerlere konulmasını, bulunduğu yerlerin levha ile işaretlenmesini ve tüplerin yerini gösteren krokinin tesis giriş ve çıkışlarında kolay görülebilecek yerlere asılmasını sağlamak gibi işleri yapmak/yaptırmakla,
- g) Tesiste Güvenlik Talimatnamesi, itfaiye, sağlık kuruluşu, ambulans gibi acil yardım kuruluşlarına ait bilgilerin herkesin görebileceği yerlere asılması, acil eylem planının hazırlanarak, il müdürlüğüne sunulmasını sağlamakla,
- ğ) Tesise radyoaktif, gaz, patlayıcı madde ve bulaşıcı hastalık riski olan materyallerin kabul edilmemesini

sağlamak/sağlatmakla,

h) Tesise giren ve tesisten çıkan atıkların kodlarına göre envanterini tutmak ve esasları Bakanlıkça belirlenen aylık faaliyet bilgilerini Bakanlığa veya Bakanlığın yetkilendirdiği kurumlara raporlamakla,

ı) Herhangi bir kaza durumunda oluşacak kirlilikle ilgili iş ve işlemleri ilgili mevzuat doğrultusunda çevre görevlisi ile birlikte yürütmekle,

yükümlüdür.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Eğitim

MADDE 23 – (1) Çalışanların, periyodik olarak atık yönetimi, iş sağlığı ve güvenliği ve koruma yöntemleri konularında ilgili mevzuat hükümlerine uygun kişi, kurum ve kuruluşlardan eğitim almaları sağlanır.

İdari yaptırımlar

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğde belirtilen şartlara uyulmaması halinde, 2872 sayılı Çevre Kanununun 15 ve 20nci maddelerindeki yaptırımlar uygulanır.

Kurulu tesisler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yakma veya beraber yakma tesislerine ön işlem yapan ve/veya ATY hazırlayan ve bu faaliyet için geçici faaliyet belgesi ya da çevre lisansı almış mevcut tesisler, bu Tebliğ ile belirlenen koşullara bir yıl içerisinde uyum sağlamakla yükümlüdür.

Çevre lisansı bulunmayan tesisler

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yakma veya beraber yakma tesislerine ön işlem yapan ve/veya ATY hazırlayan ve bu faaliyet için lisans almamış tesislerin üç ay içerisinde lisans müracaatı yapması zorunludur.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.